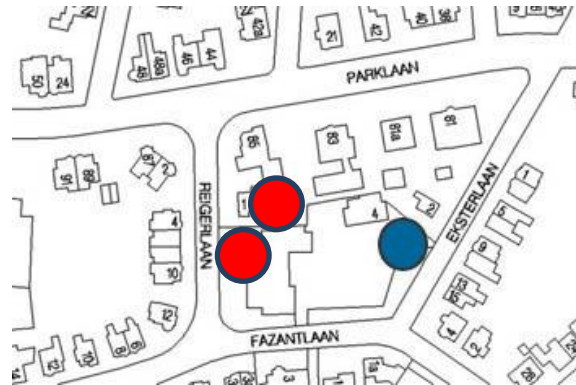

Reigerlaan 1-3

(Foto: Maarten van Loosbroek)

Korte omschrijving

LAGERE SCHOOL met HOOFDONDERWIJZERSWONING gebouwd in opdracht van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen.

Het schoolgebouw bestaat uit de twee oorspronkelijke vleugels aan de Reigerlaan en de Fazantlaan onder een omlopend schilddak, en aanbouwen van later datum. De geleding van de voorgevel met reliëf in metselwerk laat zien dat ieder lokaal drie traveeën breed is. De ingang bevindt zich in het midden van de voorgevel in een rondboog portiek waarbij ook natuursteen is toegepast. Daarboven staat op het dak een schoorsteen met koperen hoed, links en rechts twee kleinere dakruiters.

De trap met ijzeren balusters, hardstenen vloeren en treden, alsmede de indeling van het interieur zijn nog oorspronkelijk.

De onderwijzerswoning is in eenzelfde stijl uitgevoerd. De Fröbelschool aan de Eksterlaan is uit 1927 en van dezelfde architect

Datum van aanwijzing: 27-8-2001

Datum van registratie: *18-12-2001

Rijksmonument nummer complex: 518773

Rijksmonument nummer hoofdonderwijzerswoning: 518774

Rijksmonument nummer school: 518775

Redengevende omschrijving

COMPLEX

Inleiding

LAGERE SCHOOL met HOOFDONDERWIJZERSWONING in traditionalistische stijl, gelegen in het Villapark Tongelre. De bebouwing met omringende grond beslaat het gehele gebied tussen de Reigerlaan, Fazantlaan, Eksterlaan en grenst aan de achterzijde van de bebouwing aan de Parklaan. De school is in 1914 gebouwd in opdracht van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, opgericht op initiatief van een aantal niet-katholieke Eindhovense industriëlen en notabelen (onder meer Philips) om een tegenwicht te kunnen bieden aan het grote aantal scholen op katholieke grondslag. Architect J.W. Hanrath (Hilversum) ontving de opdracht voor het ontwerp van de lagere school.

Omschrijving

De lagere school domineert het complex door haar omvang. De voorzijde van het gebouw ligt aan de Reigerlaan. Naast het schoolgebouw staat de voormalige onderwijzerswoning (Reigerlaan 1). Beide gebouwen zijn in dezelfde bouwtrant uitgevoerd. Aan de kant van de Reigerlaan wordt het gebouw

Rijksmonument

van de straat gescheiden door middel van een bakstenen muurtje waarop een smeedijzeren hek is geplaatst. Ter plekke van de ingang is hierin een poort aangebracht. Bij de onderwijzerswoning is eenzelfde hek aanwezig.

Waardering

Het complex van school met annexen is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl, de detaillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het complex is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur. Het is als geheel betrekkelijk zeldzaam.

Inleiding

SCHOOL, gebouwd in 1914 door J.W. Hanrath in traditionalistische stijl.

Omschrijving

Tweelaags pand dat uit een hoofdvleugel (aan de Reigerlaan) bestaat van twaalf vensterassen breed, en een haaks daarop staande zijvleugel (aan de Fazantlaan) van zes vensterassen. Aan de achterzijde is in het midden van de gevel een smalle uitbouw zichtbaar waarin zich het trappenhuis bevindt, dit gedeelte is een verdieping hoger en steekt boven de gootrand uit. Andere, lagere aanbouwen aan de achterzijde van de school zijn van latere datum maar vormen wel een geheel met de hoofdmassa. Het gebouw heeft een samengesteld schilddak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. In het midden van het dak is een schoorsteen met koperen hoed geplaatst. Op de beide uiteinden van het hoefddak zijn kleine dakruiters zichtbaar.

Het pand is uitgevoerd in baksteen waarbij de voorgevel geleed wordt door middel van brede lisenen. De ruimte daartussen is gevuld met drie vensters en komt overeen met de breedte van de daarachter liggende klaslokalen. Tussen de afzonderlijke vensters zijn smallere lisenen aangebracht.

Siermetselwerk is in een rand om de gevel heen zichtbaar, ook boven de ramen en in vlakken tussen de ramen van de begane grond en de verdieping is metselwerk in reliëf gemaakt ter verlevendiging van de gevel. De ramen zijn onderverdeeld door middel van kleine roeden. In het midden van de voorgevel bevindt zich iets verdiept gelegen een rondboogdeur met een waaivormig bovenlicht. De deur is geplaatst in een monumentale omlijsting waarbij in de baksteen enkele blokken natuursteen zijn toegepast. Boven de ingang is een gevelsteen aangebracht met het opschrift "19 TOT NUT 14/VAN 'T ALGEMEEN".

In het interieur is de oorspronkelijke indeling gehandhaafd. Aan de straatzijde bevinden zich de klaslokalen, parallel aan de straat strekt zich achter de lokalen een hoge gang uit. In deze gang bestaat de afdekking uit troggewelfjes, afgewisseld met scheibogen. Ook andere elementen van de inrichting dateren uit de bouwtijd van de school.

Voorbeelden daarvan zijn de hardstenen trappen met ijzeren balusters en hardstenen vloeren.

Waardering

De lagere school is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw. Architectuurhistorisch is het van belang vanwege de stijl, de detaillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het is waardevol vanwege de gaafheid van het in- en exterieur. Het is als geheel betrekkelijk zeldzaam.

Rijksmonument

Inleiding

ONDERWIJZERSWONING, nu woonhuis, gebouwd in 1914 door J.W. Hanrath in traditionalistische stijl.

Omschrijving

Tweelaags pand onder schilddak waarvan de nok haaks op de straat staat. Het dak is gedekt met golfpannen. Het pand is uitgevoerd in baksteen en heeft een rechthoekige plattegrond waarbij tegen de rechter zijgevel een aanbouw is geplaatst. Deze aanbouw is één laag hoog met een balkon, voorzien van een opengewerkte baksteen balustrade. Aan de linkerkant is iets terugliggend ten opzichte van de voorgevel een eenlaags aanbouw onder schilddak aanwezig, hier bevindt zich de ingang van het huis.

De gevels zijn wit gesausd, in het metselwerk zijn tussen de ramen van de verdieping en die van de begane grond verdiepte vlakken, onder de goot is een sierrand aanwezig.

De ramen zijn onderverdeeld door middel van kleine roeden en op de begane grond voorzien van luiken (in de onderlichten is de roedenverdeling daar reeds verdwenen).

Waardering

De woning is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van een typologische ontwikkeling van het schoolgebouw met bijgebouwen. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl, de detaillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur. Het is als geheel zeldzaam.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Reigerlaan 1

Oorspronkelijke functie: Onderwijzerswoning

Hoofd functie: Woningen en woningbouwcomplexen

Type: Dienstwoning

Bouwperiode: ca. 1915

Gevels en materialen: Tweelaags baksteen, geverfd. Randen met reliëf boven ramen.

Vensters en deuren: Ramen met roedenverdeling.

Dak en bedekking: Schilddak met golfpannen.

Bijgebouwen: Bakstenen muurtje, smeedijzeren hek tussen pijlers.

Groen: Tuin.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Adres: Reigerlaan 3

Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Hoofd functie: Woningen en woningbouwcomplexen

Type: Woonhuis

Architect: Hanrath, J.W.

Bouwperiode: 1914

Gevels en materialen: Tweelaags baksteen, randen met reliëf boven ramen. Rondboogomlijsting deur met natuurstenen hoekblokken.

Vensters en deuren: Ramen met kleine roedenverdeling.

Dak en bedekking: Schilddak met verbeterde Hollandse pannen. Dakruiters in midden en op hoeken van voorgevel.

Bijgebouwen: Hekwerk op baksteen muurtje met pijlers.

Groen: Tuin.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Rijksmonument

Bijzonderheden: Gevelsteen boven deur "19 TOT NUT 14/ VAN 'T ALGEMEEN". Hoofdmassa met twee dwarsvleugels. Groot speelterrein erachter.